Nógrádi Gábor

# *A vélemény szabad*

A számos populáris könyvesblog egyikén az alábbi megjegyzések jelentek meg:

„**Ottlik Géza: Iskola a határon**. Unalmas, nem kötött le. Mintha csak skicceket olvasnék, semmi komolyabb érzelem nem jött át. Szívatják egymást, mint minden ilyen korabeli fiú.

**Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde**. Felnőttkori újraolvasás, mert anno a gimiben aludtam, vagy mást olvastam, vagy leckèt írtam, vagy firkáltam, vagy be sem mentem órára, vagy leveleztem valakivel, vagy zenét hallgattam, vagy álmodoztam, miközben ezt tanították.

Semmi emlékem nem maradt róla, és a zagyvaságokon kívül, plusz, hogy minden harmadik szó meg van csillagozva-magyarázva, de ezeknek legalább a nagy százalékát most értettem, megint nem sok nyomot hagy bennem. Ismét egy kötelező, amit a gyerekeim az engedélyemmel ellóghatnak majd.

**Lev Tolsztoj: Anna Karenina.** Ez a könyv rossz. nem, nem az orosz irodalom rossz, nem azt mondom, hogy Tolsztoj rossz, – mert ezt az egy könyvét olvastam csak, de engem a büdös életben senki rá nem beszél tőle még egy könyvre, az már egyszer hót ziher. Tíz laponként felidegesített, úgy, hogy legszívesebben kivágtam volna az ablakon… stb.”

Nem azért idéztem a fentieket, hogy csattogó állkapcsokkal nekiessem a szerzőiknek. A vélemény szabad, ha az nem árt másnak – szoktam mondani. És már fel is bukkan az első kérdés: a fenti vélemények nem ártanak másnak? De bizony árthatnak. Árthatnak azoknak, akik még hírből, még távolról sem ismerik ezeket a műveket, és ezután majd kerülik, mint a COVID-ot.

Tehát akkor ezeket és az ezekhez hasonló vélemények nyilvánosságra hozatalát be kellene tiltani?

Nem.

Mondjuk, nem is lehet. De nem is szabad. Vége van annak az időnek, amikor csak az arra felkentek hirdethették nyilvánosan az Igét. Például én.

Vajon jó az, hogy vége van annak az időnek?

Rossz kérdés. Ez van. És mellesleg jó, hogy ez van, mert egy rossz demokrácia is jobb, mint egy diktatúra, ameddig nem talál ki valami okosabbat az a sok k…. bölcs államférfi meg milliárdos, aki a világ országait vezeti. (Többnyire az orrunknál fogva, de most nem ez a téma.)

No, de akkor mi a teendő?

Semmi újdonság. Évezredek óta a tanítás, a nevelés készítheti fel ifjabb korától az embert, hogy az ocsút el tudja választani a búzától.

Azt mondják, ahhoz megfelelő felkészültségű és lelki állapotú, motivált, valamint megfizetett tanítók, tanárok kellenek?

Na, ja, kérem, na, ja!

Mint egy régi cikkemben írtam:

„Ha egy kormány azt mondta volna, vagy azt mondaná, hogy a pedagógusfizetéseket a menedzser fizetések fölé emeli öt éven belül és a tanárképzést a legsikeresebb országok tapasztalatai alapján megreformálja, akkor olyanok jelentkeztek volna, jelentkeznének a tanárképző főiskolákra, egyetemekre, akik egyébként ma jogászoknak, mérnököknek, közgazdászoknak, orvosoknak mennek. A krém. Ez történt a legsikeresebb oktatással rendelkező Finnországban, Dél-Koreában. (Lásd PISA jelentés, McKinsey-jelentés.)”

Persze a legtöbb kormány magas ívben lesz…a, mi lesz tíz-húsz év múlva velünk meg a nemzetükkel. Őket az érdekli, mi lesz a legközelebbi választás eredménye.

Őket megértem. Magunkat nem értem.